

שיעור מספר 1*
30 ספטמבר - 6 אוקטובר

"שאל השליח ברומא"

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת שיעור השבת השבועי:
רומים 27-20:15; מעשי השליחים 31-17:28; פיליפים 12:1; רומים 7:1;
אפסים 1, רומים 14:15.

פסוק לשינון: "רְאֵשִׁית, אֲנִי מוֹדֶה לאלהי על כֻּלְּכֶם בְּאִמְצָעוֹת יֵשׁוּעַ הַמָּשִׁיחַ,
מִשׁוּם שְׂדָבֵר אֲמוֹנַתְכֶם נִשְׁמַע בְּכָל הָעוֹלָם" (רומים 8:1)

כאשר ניגשים ללימודי האגרת אל הרומים, חשוב להכיר את הרקע ההיסטורי
לכתיבתה. ההקשר של הכתוב הוא בהחלט חיוני להבנת דבר אלוהים. עלינו
לדעת ולהבין את הנושאים אליהם התייחס שאול. הוא כתב לקבוצת מאמינים
מסויימת במקום מסוים, בזמן מסוים ומסיבה מסויימת. ידיעת סיבה זו תסייע
רבות למחקרינו.

ובכן, בואו נחזור אחורנית בזמן. הבה נעביר את עצמינו לרומא במאה הראשונה,
נהפוך לחברי קהילה שם, ובתור חברי קהילת המאה הראשונה נשמע לשאול
ולמלים אשר רוח הקודש נתן לו בשביל המאמינים הרומיים.

ובכל זאת, עד כמה שהנושאים עליהם מדבר שאול הינם אישיים, העקרונות
שמאחוריהם (השאלה, כיצד אדם מקבל ישועה?) הם אוניברסליים. נכון, שאול
פנה אל קבוצה מסויימת של אנשים. ונכון כי היה רקע מסוים שנלקח בחשבון בעת
שכתב את המכתב. אך כפי שאנו יודעים, מאות שנים מאוחר יותר, בזמנים שונים
ובהקשרים שונים, המילים שכתב היו רלוונטיות למרטין לותר כפי שהיו עבור
שאל בעת שכתבן לראשונה. והן רלוונטיות גם לנו היום.

*לימדו את השיעור השבועי לקראת שבת ה7 באוקטובר.

המכתב של שאול השליח

רומים 1,2: 16 מצביעים על כך ששאול רשם את המכתב בעיר יוונית קכריס שליד קורינתוס. האזכור של פיבי, תושב קורינתוס, קובע כי סביר להניח שזהו מקום כתיבת האגרת.

אחת המטרות של קביעת העיר בה נכתבו האיגרות בברית החדשה היא קביעת תאריך כתיבת המכתב. מאחר ששאול טייל ועבר הרבה מקומות במסעותיו, המידע לגבי מקום הימצאו בזמן מסויים מעניק לנו רמז לתאריך.

שאול הקים את הקהילה בקורינתוס במסעו השני, בשנים 52-49 לאחר הספרייה (מעשי השליחים 18: 1-18). במסעו השלישי, בשנים 58-53 לאחר הספירה, הוא שוב פעם ביקר ביוון (מעשי השליחים 2,3: 20) וקיבל תרומה בשביל הקדושים בירושלים לקראת סוף המסע (רומים 25,26: 15). לפיכך, האגרת לרומים נכתבה בחודשים הראשונים של שנת 58 לאחר הספירה.

באילו קהילות נוספות ביקר שאול במהלך מסעו השלישי? מעשי השליחים 18:23.

בעת ביקורו בקהילת גלטיה, גילה שאול שבמשך היעדרותו משם מורי שקר שכנעו את חברי הקהילה לבצע מילה ולשמור מצוות אחרות של תורת משה. הוא דאג שמתנגדיו עלולים להגיע לרומא לפניו, לכן הוא כתב להם מכתב (לרומים) כדי למנוע את אותו האסון ברומא. ישנה סברה כי אגרת הגלטים גם כן נכתבה בקורינתוס במהלך שלושה חודשים ששאול בילה שם כחלק ממסעו השלישי.

"באיגרתו לרומים, שאול קבע את העקרונות הגדולים של הבשורה. הוא הצהיר את עמדתו בשאלות שהסיתו את הקהילות היהודיות והגוייות, והראה כי התקוות וההבטחות שהיו שייכות ליהודים, הוצעו עתה גם לגויים" (אלן ג' ווייט, The Acts of the Apostles, עמוד 373).

כפי שאמרנו, חשוב בלימוד כל ספר במקרא לדעת את הסיבה לכתיבתו. זה חשוב שנבין אילו שאלות הסעירו וזעזעו את הקהילות היהודיות והגוייות. השיעור בשבוע הבא יעסוק בשאלות אלו.

אילו שאלות מזעזעות את הקהילה שלכם בהווה? האיומים חיצוניים או פנימיים יותר? איזה תפקיד אתם משחקים בדיונים אלה? כמה פעמים עצרתם לשאול עצמכם מהו תפקידכם, עמדתכם ויחסכם במאבקים שהתמודדתם עימם? מדוע סוג זה של בוחן עצמי חשוב כל כך?

תשוקתו של שאול לבקר ברומא

זו לא שאלה אפילו כי ברוב המקרים הכי טוב לתקשר בנימה אישית. אנו יכולים לטלפן, לשלוח דואר אלקטרוני, להתכתב בהודעות, אפילו לדבר בסקייפ, אך פנים מול פנים, בשר לבשר, זו הדרך הטובה ביותר! לכן שאול מצהיר במכתבו כי הוא מתכוון לראותם באופן אישי. הוא רצה שידעו כי הוא מגיע, ומדוע.

קראו רומים 27-20:15. מה הסיבות לכך ששאול לא ביקר ברומא מוקדם יותר? מה גרם לו להחליט להגיע דווקא מתי שהגיע? מה אנו יכולים ללמוד על שליחות ועדות מדברי שאול אלה? איזו נקודה מעניינת וחשובה מייצר שאול ברומים 15:27 על יהודים וגויים?

המבשר הדגול כל הזמן חש דחף להביא את הבשורה למקומות חדשים, ולהשאיר את אלה אשר בהם הבשורה מבוססת כבר, להמשיך לצמוח הלאה באמונה. היה זה בזבז כוח רוחני עבור שאול להישאר במקום בו יודעים את הבשורה מכיוון שבימי הקהילה הקדומה היו מעט מאוד שליחים ומיסיונרים. הוא אמר "וְאַמְנֵם הַשְׁתַּדְּלִי לְבִשָּׂר בְּמִקוֹמוֹת שְׁטָרָם הַשְּׂמִיעוּ בָּהֶם אֶת שֵׁם הַמְּשִׁיחַ, כִּי שֶׁלֹּא אָבְנָה עַל יְסוֹד שֶׁל אֲחֵרִים, אֲלָא כְּתוּב: "אֲשֶׁר לֹא-סִפְרָ לָהֶם רְאוּ, וְאֲשֶׁר לֹא-שָׁמְעוּ הַתְּבוֹנְנִי." (רומים 15: 20,21).

לא היה בכוונותיו של שאול להתיישב ברומא. מטרתו הייתה לדרוש ולהפיץ את הבשורה בספרד. הוא קיווה לקבל את תמיכת המאמינים הרומים במיזם זה.

איזה עיקרון חשוב אנו יכולים לאמץ בעניין המשימה הגדולה שלנו מהעובדה ששאול ביקש עזרה ותמיכה מקהילה מבוססת על מנת לבשר באזור חדש?

קרא רומים 27-20:15 פעם נוספת. שימו לב לתשוקה ולרצון הרב שיש לשאול כלפי עובדת האל. מה נותן לכם ולמעשיכם השראה? כמה רצון יש לכם לשרת ולעבוד עבור אלוהים?

שאל ברומא

קראו מעשי השליחים 16:28. על פי הפסוק, כיצד שאל הגיע בסופו של דבר לרומא? מה הלקה שאנו יכולים להפיק לגבי הדברים הלא רצויים והבלתי צפויים שמתרחשים בחיינו לעתים קרובות כל כך?

כן, סופו של דבר שאל הגיע לרומא. אפילו שזה היה בתור אסיר. כמה הרבה תכניות שלנו לא יוצאות לפועל כפי שציפינו ותכננו, אפילו אלה עם הכוונות הטובות ביותר! שאל הגיע לירושלים בתום מסעו השלישי עם תרומות לעניים מאירופה ואסיה הקטנה. אך ציפו לו נסיבות בלתי צפויות. הוא נעצר והושם במאסר. לאחר שהיה אסיר במשל שנתיים בקיסריה, הוא פנה אל הקיסר. לאחר כשלוש שנים מאז שנעצר בירושלים, שאל מגיע לרומא וכנראה לא באופן שבו התכוון כאשר רשם להם על כוונותיו לבקרו במכתבו לפני שנים.

מה הפסוקים במעשי השליחים 31-17:28 מספרים לנו על שהותו של שאל ברומא? מה אנו יכולים ללמוד מפסוקים אלה?

"לא על ידי דרשותיו של שאל, אלא על ידי קשריו, תשומת הלב של בית המשפט נמשכה לקהילת המשיח. הוא היה אסיר בעודו פרס מכל כך הרבה נשמות את הקשרים שהחזיקו אותן בעבדות החטא. וזה לא הכל. הוא הצהיר: 'רַב הָאֱחִים בְּבִטְחָם בְּאֲדוֹן הַתְּחִזְקוּ עוֹד יוֹתֵר בְּגִלְלַת מַאֲסָרֵי וְהַעֲזוּ לְדַבֵּר בְּלִי פֶחַד אֶת דְּבַר הָאֱלֹהִים' פיליפים 1:14. (אלן ג' וייט, The Acts of the Apostles, עמוד 464.)

כמה פעמים בחייכם חוויתם שינויים בלתי צפויים אשר בסופו של דבר השתנו לטובה? (ראו פיליפים 1:12) כיצד אנו יכולים לצריכים להרוויח אמונה ויכולת לבטוח באל מנסיגות אשר בהם לא נראה כי יצא משהו טוב?

"הקדושים" ברומא

להלן דברי הברכה של שאול לקהילה ברומא "אֵל כָּל אֱהוּבֵי אֱלֹהִים בְּרֹמָא הִנְקְרָאִים לְהוֹת קְדוּשִׁים: חֶסֶד וְשָׁלוֹם לְכֶם מֵאֵת הָאֱלֹהִים אֲבִינוּ וְהַאֲדוֹן יֵשׁוּעַ הַמְּשִׁיחַ" (רומים 7: 1).

אילו עקרונות של אמת, תאולוגיה ואמונה אנו יכולים להפיק ממלים אלה?
אהובי אלוהים. נכון כי אלוהים אוהב את העולם, ומבחינה מיוחדת אלוהים אוהב את אלה שבחרו בו, אלה שנענו לאהבתו.

אנו רואים זאת בתחום האנושי. אנו אוהבים בצורה מיוחדת את אלה שאוהבים אותנו. כי אנו חולקים רגשות הדדיים. אהבה דורשת תגובה. כאשר אין תגובה, האהבה מוגבלת מלהתבטא במלואה.

נקראים להיות קדושים. קדושים זה תרגום של המילה היוונית hagioi. קדושים הם אלה אשר הוקדשו והוקצו לאלוהים. לאדם אולי יש עוד דרך ארוכה עד לקדושה, אך עצם העובדה שהוא בחר במשיח כאדון מקנה לו את תואר הקדוש, במשמעות המקראית של המילה.

שאול אומר שהם נקראים להיות קדושים. האם זה אומר כי ישנם אנשים אשר לא נקראים לכך? כיצד אפסים 1:4, עברים 2:9, 2 לפטרוס 3:9 עוזרים לנו להבין למה התכוון שאול?

החדשות הנהדרות של הבשורה הן כי מותו של ישוע היה אוניברסלי. זה קרה בשביל כל בני האדם. כולם נקראו להיוושע דרכו, "נקראו להיות קדושים" אפילו לפני בריאת העולם. מטרתו המקורית של אלוהים הייתה שכל בני האדם יקבלו גאולה וישועה באמצעות ישוע. הגיהנום הסופי היה מתוכנן רק עבור השטן ומלאכיו (מתי 25: 41). זה שישנם אנשים אשר לא משתמשים ולא מנצלים את המתנה המופלאה, לא מוריד מערכה.

אפילו לפני בריאת העולם אלוהים קרא לנו לקבל את הישועה בו. מדוע עלינו לא להרשות לשום דבר, שום דבר כלל, להחזיק אותנו מלפנות ולציית לקריאה זו?

המאמינים ברומא

" ראשית, אני מודה לאלהי על כלכם באמצעות ישוע המשיח, משום שדבר אמונתכם נשמע בכל העולם. " (רומים 1:8)

לא ידוע לנו כיצד כמה קהילה ברומא. המסורת שקהילה מוקמת על ידי שאול או פטרוס היא ללא בסיס היסטורי לכך. ייתכן כי הקימו אותה אנשים לא מקצוענים, אשר חזרו בתשובה בחג השבועות בירושלים (מעשי השליחים 2) ואחר כך ביקרו או עברו לחיות ברומא. או ייתכן שבתקופה מאוחרת יותר מאמינים אשר היגרו לרומא, הפכו לעדים של אמונתם בבירה העולמית.

זה מפתיע שבכמה עשורים בלבד מאז השבועות קהילה אשר ככל הנראה לא זכתה בביקור של שליח מוכרת כל כך. " על אף האופוזיציה, עשרים שנה לאחר צליבתו של ישוע ברומא הייתה קהילה חיה ורצינית. קהילה זו היתה חזקה וקנאית, ואלוהים עבד על כך " (אלן ג' וויט, The SDA Bible Commentary, כרך 6, עמוד 1067).

הכוונה במילה "אמונה" כאן כנראה לנאמנות. נאמנות לדרך חיים חדשה אשר גילו במשיח.

קראו רומים 14:15. כיצד שאול מתאר את הקהילה ברומא?

להלן שלושה פרטים אשר שאול בחרם כראויים לציון בחיים המשיחיים של הרומים:

1. "שופעים טובי". האם אנשים יגידו זאת עלינו? האם זה מה שמושך את תשומת ליבם אלינו?

2. "מלאים כל דעת". כתבי הקודש חוזרים ומדגישים את חשיבות הידע, ההשכלה, התבונה. מאמינים מעודדים לחקור וללמוד את כתבי הקודש ולהיות בקיעים בידע אמונתם. "המילים וְנִתְּתִי לָכֶם לֵב חָדָשׁ אומרות 'אתן לכם משכל חדש'. השינוי בלב תמיד מלווה בהכרה ברורה של חובת המאמין בהבנת האמת" (אלן ג' וייט, My Life Today, עמוד 24).

3. "יודעים... להזכיח איש את רעהו". אף אחד לא יכול לצמוח ולגדול רוחנית אם הוא מבודד מהעמיתים לאמונה. אנו צריכים להיות מסוגלים לעודד אחרים, ובו זמנית, להיות מעודדים על ידי אחרים.

מה לגבי קהילתכם המקומית? איזה שם יש לה? האם יש לה שם בכלל? מה תשובתכם אומרת על קהילתכם? אם יש צורך, מה עליכם לעשות כדי לשפר את המצב?

נקודות למחשבה

"הישועה של המין האנושי אינה נובעת ממחשבה אלוהית שנייה או מאלתור שנעשה הכרחי בגלל תפנית בלתי צפויה של אירועים לאחר חטא. במקום זאת, היא נובעת מתוכנית אלוהית לגאולת האדם שגובשה לפני ייסוד העולם (1 לקורינתים 2:7; אפסים 1:3,14; 2 לתסלוניקים 13,14) ומושרשת באהבת אלוהים הנצחית לאנושות (ירמיהו 3:31).

תוכנית זו כוללת את העבר הנצחי, ההווה ההיסטורי, ואת נצח העתיד. היא כוללת את המציאות ואת הברכות הנובעות מבחירה להיות אנשים קדושים של אלוהים ולשאת דמות המשיח, הגאולה והסליחה, אחדות של כל הדברים במשיח, עבודה צמודה עם רוח הקודש, קבלת הירושה הנצחית, ואת האדרת (אפסים 1:3-14). מרכז התוכנית הוא סבלו ומותו של ישוע, שלא היה עקב תאונה של היסטוריה ולא תוצר של החלטה אנושית בלבד, אלא היה מושרש בתכלית הגאולה של אלוהים (מעשי השליחים 27,28:4). ישוע היה באמת "שֶׁהַ הַשְּׁחוּט מֵהַיְסוּד תְּבִיל" (התגלות 8:13) "

(The Handbook of Seventh-day Adventist Theology (Hagerstown, Md.: Review and Herald Publishing®, 2000)

שאלות לדיון:

1. דברו בכיתה על משמעות הרפרמציה הפרוטסטנטית. חשבו על השאלה: כמה שונה היה עולמנו היום לולא הרפורמציה?
2. דונו על הרעיון שנקרא אנולישועה טרם נברא העולם (טיטוס 2:1,2,1:8,9). מדוע זה מעודד כל כך? מה זה אומר לנו על אהבת אלוהים לכל המין האנושי? אזי, מדוע קשה כל כך לראות אנשים מפנים את גבם למה שהוצע להם באדיבות כזו?
3. חזרו לשאלה בסוף יום חמישי. כיצד כיתתכם יכולה לשפר את מצב הקהילה שלכם, אם צריך?